

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie K. J.

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i inne,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej

w dniu 9 maja 2023 r.

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia

17 maja 2021 r., sygn. akt II AKa 289/20, utrzymującego w mocy wyrok Sądu

Okręgowego w Warszawie z dnia 11 marca 2020 r., sygn. akt XVIII K 133/15,

na podstawie art. 544 § 2 i 3 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek;

2. obciążyć skazanego K. J. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego, w tym zasądzić od skazanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 (dwudziestu) zł tytułem wydatków.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 marca 2020 r., sygn. akt XVIII K 133/15, K. J. został skazany na karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz został orzeczone obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego.

Orzeczenie to zostało zaskarżone przez prokuratora oraz obrońcę skazanego.

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 17 maja 2021 r., sygn. akt II AKa 289/20, utrzymał wyrok Sądu pierwszej instancji w mocy.

W dniu 8 grudnia 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania w opisaney wyżej sprawie w zakresie czynów z pkt 1 i 4 wyroku na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. w zw. z art. 542§1 k.p.k. We wniosku obrońca skazanego wskazał, że w sprawie pojawiły się nowe fakty i dowody, wskazujące na to, że skazany nie popełnił przestępstwa, a są to oryginał oświadczenia prezesa zarządu „L.” sp. z o.o. A. W. z dnia 24.10.2022 r., oryginał zaświadczenia prezesa zarządu „L.” sp. Z o.o. A. W. z dnia 24.10.2022 r., oryginał pisma komornika sądowego K. P. z dnia 8 listopada 2022 r. i z dnia 9 listopada 2022 r., oryginał świadczenia specjalisty M. Ś. z dnia 21 listopada 2022 r., postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 10 października 2019 r., opinia prawna J. Ł. z dnia 23 września 2021 roku.

Prokurator Prokuratury Krajowej w pisemnym stanowisku z dnia 27 stycznia 2023 r. wniósł o oddalenie wniosku o wznowienia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie jest zasadny.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do treści art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., na który to przepis powołuje się w swoim wniosku obrońca skazanego, z którego wynika, że wznowienie postępowania może nastąpić, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo jego czyn nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Ustawą z dnia 27 września 2013 r. (Dz. U. 2013 poz.1247) z art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. usunięto zwrot „nie znane przedtem sądowi”, co oznacza, że od dnia 1 lipca 2015 r., nowe fakty lub dowody mogą stanowić podstawę wznowienia, gdy uprzednio nie były znane sądowi, ale również stronie. Podstawy wznowienia nie mogą jednak stanowić wszelkie nowe dowody lub fakty, a jedynie takie, które jednocześnie wskazują na jedną z trzech okoliczności enumeratywnie wymienionych w punkcie 2 art. 540 § 1 k.p.k. W utrwalonym i konsekwentnym stanowisku prezentowanym w piśmiennictwie oraz orzecznictwie Sądu

Najwyższego uznaje się, że nowe fakty czy dowody, wskazywać mają na zaistnienie wysokiego prawdopodobieństwa błędu sądowego w zakończonym prawomocnie postępowaniu. Inaczej rzecz ujmując, nowe fakty lub dowody muszą stwarzać duże prawdopodobieństwo uniewinnienia skazanego po wznowieniu postępowania, albo skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą niż to, za które go skazano. Nie chodzi zatem jedynie o przedstawienie wątpliwości, co do wcześniejszych ustaleń faktycznych (vide np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 września 2010, IV KO 55/10; z dnia 16 października 2013, II KO 84/13; z dnia 4 grudnia 2014, III KO 44/14).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że obrońca skazanego K. J. w złożonym wniosku nie przedstawił nowych faktów czy dowodów, w rozumieniu wyżej powołanego przepisu, które w sposób wiarygodny podważałyby przyjęte w niniejszej sprawie ustalenia faktyczne, a więc, że K. J. dopuścił się przestępstw z art. 286§1 k.k. w zb. z art. 297§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k., art. 299§1 k.k. w z. z art. 12 k.k., art. 300§1 k.k., art. 300§1 k.k. w zb. z art. 299§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.

Dowody na które w złożonym wniosku o wznowienie postępowania powołuje się wnioskodawca, nie są nowymi dowodami w rozumieniu przepisu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., które nie były wcześniej znane stronie. Zauważyć należy, że w toku postępowania w charakterze świadków zostali przesłuchani zarówno A. W. jak i K. P., wprawdzie przedmiotem tych zeznań nie były okoliczności dotyczące popełnienia przez skazanego czynu z art. 299§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., niemniej jednak, jak trafnie wskazał w tym zakresie prokurator w pisemnym stanowisku, obrońca skazanego odwołując się do tych okoliczności usiłuje wprowadzić nową linię obrony skazanego, odmienną od tej prowadzonej w toku postępowania sądowego, co w postępowaniu wznowieniowym jest niedopuszczalne. Ponadto zauważyć należy, że nie sposób w oparciu o te oświadczenia uznać, aby zeznania tych świadków mogłyby doprowadzić do zmiany prawomocnego wyroku skazującego K. J.

Należy także zauważyć, co również trafnie podkreślił prokurator, że dla przypisania skazanemu odpowiedzialności za czyn z art. 299§1 k.k. bez znaczenia pozostaje także okoliczność, że L. sp z o.o. spółka komandytowo-akcyjna (obecnie L.)

prowadziła postępowania egzekucyjne wobec skazanego, bowiem kwestią bezsporną jest fakt, że skazany K. J. prowadząc jednoosobową działalność gospodarczą pod nazwą P. otrzymał od L. sp z o.o. SKA pożyczkę na łączną kwotę 1.449.176,47zł. Powyższe wprost wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci historii transakcji rachunkowych spółki L., zgromadzonych na płycie oraz protokołu kontroli skarbowej L. sp. Z o.o. SKA, które to dowody zostały uznane przez Sąd za wiarygodne, a nadto nie były kwestionowane przez skazanego.

Za bezzasadne również uznać należy wywody wnioskodawcy odnośnie ustalonej wysokości udzielonej pożyczki. Przedstawiona w tym zakresie argumentacja stanowi wyłącznie polemikę z prawidłowymi ustaleniami faktycznymi, co istotne jej wysokość nie była w toku postępowania kwestionowana przez skazanego, a nadto zauważyć należy, że wysokość tej pożyczki pozostaje bez wpływu na fakt przypisania skazanemu popełnienia czynu z art. 299§1 k.k.

W dalszej części wniosku obrońca skazanego odwołuje się do istnienia dowodów dotyczących niezasadnego przypisania skazanemu czynu z pkt 1 aktu oskarżenia. Należy wskazać, że przeprowadzone w tym zakresie ustalenia faktyczne w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, który został w pełni zaakceptowany przez Sąd odwoławczy, doprowadziły do skazania K. J. za czyn z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zb. z art. 297§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., bez konieczności odtwarzania księgowości z dokumentów źródłowych, do czego w uzasadnieniu odniósł się Sąd I instancji (k. 7648v), co także trafnie zauważył prokurator w pisemnym stanowisku. Ponadto załączona do wniosku opinia prywatna, która zawiera wywody odnośnie regulacji polskich i unijnych dotyczących pojęcia „wkład własny” i zabezpieczeń realizacji umów o dofinansowanie w latach 2009-2012, w ocenie Sądu Najwyższego nie może stanowić wystarczającej podstawy zarówno do podważenia prawidłowej oceny dowodów dokonanej przez Sąd Okręgowy w Warszawie i zaakceptowanej przez Sąd Apelacyjny, jak również dokonanych w oparciu o wynik oceny tych dowodów ustaleń faktycznych. W zakresie merytorycznej zawartości i znaczenia przedmiotowej opinii zasadnie podniesiono również na stronie 7 pisma Prokuratury Krajowej, że nie może być ona uznana za dowód obiektywny – gdyż jak wynika z jej

treści nie została ona sporządzona na podstawie akt sprawy karnej i wyrażono w niej pogląd odnośnie regulacji polskich i unijnych w zakresie pojęć „wkład własny” oraz odnośnie kwestii zabezpieczenia realizacji umów o dofinansowanie zawartych w latach 2009-2012. Wskazano również trafnie, że omawiany dokument sporządzony 23 września 2021 r. był dołączony do wniesionej kasacji.

Odnośnie zaś postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 10 września 2019 roku, sygn. akt XIX Gzd 12/19 uwzględniając zawarte na wstępie rozważania odnośnie „nowego dowodu”, wskazać należy, iż z uwagi na datę jego wydania nie sposób uznać, iż nie był on już stronom znany w toku postępowania przed Sądem I instancji, a nadto uczestnikiem tego postępowania był skazany K. J.

W tym stanie rzeczy, uznać należy, że argumentacja przedstawiona we wniosku o wznowienie postępowania wraz z załącznikami nie podważyły dowodów stanowiących podstawę ustaleń dokonanych przez Sady orzekające w niniejszej sprawie, pozwalających na przypisanie K. J. popełnienia zarzucanych mu czynów w kształcie przyjętym przez Sąd Okręgowy, zaakceptowanym przez Sąd Apelacyjny.

Uwzględniając powyższe okoliczności zaznaczyć należy, że w postępowaniu wznowieniowym, z uwagi na obalenie prawomocnym wyrokiem skazującym zasady domniemania niewinności, ciężar uprawdopodobnienia podstawy wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. spoczywa na wnioskodawcy. Oznacza to, że obrońca skazanego, który powołuje się na podstawę *de novis*, miał obowiązek wykazania wysokiego prawdopodobieństwa wadliwości prawomocnego orzeczenia skazującego K. J., a tym samym zasadności swojego wniosku, czego jednak w ocenie Sądu Najwyższego nie uczynił.

Przedstawione przez obrońcę skazanego we wniosku o wznowienie „nowe” dowody, jak i zawarta w nim argumentacja w istocie stanowi próbę podważenia wiarygodności zgromadzonych w sprawie dowodów, które skutkowały skazaniem K. J. oraz skłonieniem Sądu Najwyższego do ponownej jego oceny przez pryzmat nowej linii obrony przyjętej przez obrońcę skazanego, co na etapie postępowania wznowieniowego jest niedopuszczalne.

Sąd w sprawie o wznowienie postępowania nie dokonuje na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń

faktycznych będących podstawą prawomocnego wyroku, czy też oceny zasadności orzeczenia sądu pierwszej instancji, tak jak to się czyni w ramach kontroli instancyjnej, a do tego de facto zmierza złożony w tej sprawie wniosek obrońcy, ale jest wyłącznie uprawniony zbadać, czy ujawniły się nowe fakty lub dowody, wykazujące znaczne prawdopodobieństwo błędności tego wyroku skazującego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2020 r., III KO 85/19).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

O kosztach sądowych postępowania wznowieniowego rozstrzygnięto na podstawie art. 639 k.p.k.